

2018. január 28.
Nyíregyháza
Istentisztelet

„¹Köréje gyűltek a farizeusok és néhányan az írástudók közül, akik Jeruzsálemből jöttek,²és észrevették, hogy némelyik tanítványa tisztátalan, vagyis mosdatlan kézzel étkeznek.³A farizeusok és általában a zsidók ugyanis addig nem esznek, míg meg nem mosták a kezüket egy maréknyi vízzel, mert ragaszkodnak a vének hagyományaihoz,⁴és amikor hazamennek a piacról, addig nem esznek, míg meg nem mosakodtak. Sok egyéb más is van, amit hagyományként átvettek és őriznek, amilyen például a poharak, korsók, rézedények és fekhelyek megmosása.⁵Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók: „Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyományai szerint, és miért étkeznek tisztátalan kézzel?”⁶Ő pedig ezt válaszolta nekik: „Találón prófétált Ézsaiás rólatok, ti képmutatók, amint meg van írva: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem.⁷Hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.⁸Az Isten

parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok.”⁹Ezt is mondta nekik: „Szépen félreteszitek az Isten parancsolatát azért, hogy a helyébe állíthassátok a magatok hagyományait.¹⁰Mert Mózes ezt mondta: Tiszteld apádat és anyádat, és aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bünhődjék.¹¹Ti pedig azt mondjátok: Ha ezt mondja valaki apjának vagy anyjának: korbán, vagyis áldozati ajándék az, amivel megsegíthetnélek,¹²akkor már nem engeditek, hogy bármit tegyen is apjáért vagy anyjáért;¹³és így érvénytelenné teszitek az Isten igéjét hagyományotokkal, amelyet továbbadtatok; de sok más ehhez hasonlót is tesztek.”¹⁴Ismét odahívta a sokaságot és így szólt hozzájuk: „Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg:¹⁵Nincs semmi, ami kívülről jutva az emberbe tisztátalanná tehetné őt; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná.” (¹⁶„Ha valakinek van füle a hallásra, hallja!”).” Mk 7,5-16

Szeretett Gyülekezet!

A mai alkalmunkon a hagyományokról és Isten Szavának a komolyan vételéről lesz szó. Ez a kettő nem kell, hogy szemben álljon egymással, hiszen egyházunknak is, gyülekezetünknek is vannak hagyományai, szokásai, azonban mindig figyelniük kell arra, hogy a hagyományok ne kössenek meg bennünket, ne rendeljük Isten Szavát alá az elődeinktől örökölt hagyományoknak. Mindig úgy tekintünk erre az örökségre, mint egy mederre, de sosem a hagyomány adja a tartalmat. A hagyomány a kereteket, az Ige a tartalmat adja. Történetünkben annak lehetünk a szemtanúi, hogy a „vénektől örökölt hagyományok” hogyan tudják megkötni a farizeusokat olyannyira, hogy az már szembe megy az Isten parancsolatával. Annyit előljáróban el kell mondanunk, hogy az „ősök hagyománya” alatt a zsidó szájhagyományt értjük, amely végső formájában a Talmudban maradt ránk. Ez az anyag hosszú idő

alatt jött létre, és generációról generációra öröklődött szájhagyomány útján. Végeredményben az Ószövetség legrégebbi részének, a Tórának rabbinikus magyarázata, és ennek a gyakorlati élethelyzetekre való alkalmazása az „ősök hagyománya”. A farizeusok ezt a szájhagyományt ugyanolyan értékesnek tekintették, mint ezek alapigéjét, az írott ígét, mert azt tartották, hogy az ősök hagyományát is Mózes kapta kinyilatkoztatásban a Sínai hegyen. Szerintük csak annyi a különbség, hogy ez a „kinyilatkoztatás” szóban, és nem írásban rögződött. Ezzel mózesi tekintélyt igényeltek olyan hagyományoknak, amelyek ténylegesen sokkal később fejlődtek ki. Az Isten Igéjének a „felhígításáról” azonban mind az Ó – mind az Újszövetség egyértelműen beszél: „**Semmit se tegyetek ahhoz az ígérez, amelyet én parancsolok nektek, se el ne vegyetek abból!**” V. Móz 4,2 és „**Ha valaki hozzátesz ezekhez, arra az Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek megvannak írva ebben a könyvben; ¹⁹ha pedig valaki elvesz**

e prófétai könyv igéiből, attól az Isten elveszi osztályrészt az élet fájából, a szent városból és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben.” Jel 22,18-19. Jézus határozottan visszautasította a farizeusoknak azt a szemléletét, amellyel ezeket a hagyományokat igei rangra emelték.

De miről is van szó pontosan? **„Észrevették (farizeusok), hogy némelyik tanítványa tisztátalan, vagyis mosdatlan kézzel étkezik. [...] ⁵Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók: „Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyományai szerint, és miért étkeznek tisztátalan kézzel?”**. A zsidóknak van egy hagyományuk a Talmudban, miszerint egy Sibta nevű démon az emberek kezére ül, amíg azok alszanak. Ezért volt szükség a ceremóniális mosakodásra, máskülönben az étel, amit démon által látogatott kézzel ettek, szennyezett és tisztátalan lenne. Tehát a zsidóságnál az étkezés előtti kézmosás nem egészségügyi parancsolat volt, hanem val-

lósos, pontosabban a rituális tisztaság szempontjából előírt követelmény. Egyébként a rabbinátus aprólékos kicsinyességgel előírta, hogy a kézmosást milyen körülmények közt, mennyi és milyen vízben kell elvégezni. Az Ószövetség nem igényeli az étkezés előtti kézmosást. Egészségügyi szempontból ez igen fontos, de a rabbik szellemi tisztaságnak szimbolizálására végezték a rituális kézmosást úgy étkezés előtt, mint étkezés után. Ennek elmulasztását morális véteknek tartották. Jézustól ezt az ősoktól kapott hagyományt kéri számon. Jézus azonban Ézsaiás próféta könyvéből vett idézettel leleplezi a szívüket: **„Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem.”** Jézus tovább folytatva válaszát számon kéri a farizeusokat, hogy kettős mércét alkalmaznak, de ami még ennél is rosszabb, hogy a hagyományt feljebb emelik az Igénél. Tudniillik egy másik szokásról beszél Jézus, ami szembe megy az Isten által adott 4. parancsolattal: **„Tiszteld apádat és**

anyádat!” Ezzel akarva-akaratlanul sarokba lettek szorítva a kérdezők.

Miről is beszél Jézus pontosan, mert nem biztos, hogy azonnal megértjük Jézus szembeállítását. Mégegyszer hadd olvassam fel Jézus válaszát: **„Tiszteld apádat és anyádat, és aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bünhődjék. ¹¹Ti pedig azt mondjátok: Ha ezt mondja valaki apjának vagy anyjának: korbán, vagyis áldozati ajándék az, amivel megsegíthetnélek, ¹²akkor már nem engeditek, hogy bármit tegyen is apjáért vagy anyjáért;¹³és így érvénytelenné teszitek az Isten ígését hagyományokkal, amelyet továbbadtatok; de sok más ehhez hasonlót is tesztek.”**. A korbán arám eredetű szó. Jelentése: Istennek szentelt ajándék. Jézus természetesen nem ezt látja rossznak, hogy némelyek minden vagyonukat – vagy annak egy részét – felajánlották Istennek, hanem azt a fondorlatos gondolkodást és kegyetlen praktikát, amelyet e szent dolog ürügyén űzött a zsidóság. Mert mi is

zajlott a kulisszák mögött? Ha valaki felajánlotta vagyonát a templom részére, ezáltal elkerülhette idős, tehetetlen szülei támogatását. Sőt, ilyen esetekben vagyonának, a szülőkre történő „pazarlása” egyenesen Isten elleni vétéknek számított volna. Aki tehát „kegyes” volt, nem szegülhetett ilyen módon szembe Istennel. Amikor viszont az idős szülők meghaltak, akkor gyakran (legalább részben) felmentették a korbánt a lekötöttség alól, és a felajánló visszakapta saját használatára vagyonát. Sokan így játszották ki Istennek a szülők tiszteletére és megsegítésére vonatkozó parancsát. Jézus könyörtelenül leleplezte az írástudókat és a farizeusokat, akik vállalták, hogy szent kereteket biztosítanak ennek a szülőket kisémmiző, lelketlen praktikáknak. Nagyon érdekes, hogy a héberben a „tisztelni” szó azt is jelenti: „támogatni, eltartani”. Isten parancsolatában az ember-ember közötti kapcsolat tekintetében az első helyen a szülők iránti szeretet, tisztelet és megbecsülés áll. Ezt az isteni parancsolatot tették semmissé, helyezték hatályon

kívül az ősök hagyományával, hogy a vagyonukat védjék, és azt az alapvető emberi felelősséget és kötelességet semmissé tegyék, hogy a szeretett szülőkről gondoskodjanak. Az emberi – ősök – rendelkezése, szokása felmentette a zsidókat, hogy ily formában is gondoskodjanak szüleikről. Ez szembe megy Isten parancsolatával, ez azonban nem érdekli a farizeusokat, írástudókat. Ezt leplezi le Jézus és ezért idézi Ézsaiás szavát: **„Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem.”** Mennyire nem Isten szava határozta meg az életüket ezeknek az embereknek, hanem emberi rendelkezéseket, szokásokat, hagyományokat helyezte előtérbe, nem törődve azzal, hogy ez szembe megy Isten értékével, akaratával, szavával. Ez a leplezés **„⁸Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok.”** aztán betömi a szájukat és ezzel Jézus le is zárta ezt a problémát. Jézus válasza is megerősíti azt, hogy a hagyományok keretek, de Isten Szavának kell alárendelni, s ha valami nem Isten Szava szerint

való, akkor az emberin kell változtatni, nem pedig az istenin. Tudniillik nem az Igét kell az emberhez igazítani, hanem az embert kell az Igéhez! Ez egy nagyon fontos kiindulópont kell, hogy legyen.

Ezután Jézus a valódi tisztaságról beszél. Nem hagyományokról, emberi rendelkezésekről, hanem arról az igazságról, ami az ember szívében van. Azt mondja, nem a külsőségek teszik tisztátalanná az embert, hanem az, ami az emberi szívben van. Nem az, ami bemegy, hanem ami az ember száján kijön. Ezért mondja itt a végén már szűkebb körben, hiszen a farizeusok, írástudók már el somfordáltak. **„Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná.”** ²¹**Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaságok, lopások, gyilkosságok, ²²házasságtörések, kapzsiságok, gonoszságok; valamint csalás, kicsapongás, irigység, istenkáromlás, gőg, esztelenség.** ²³**Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek; s ezek teszik tisztátalanná az embert.”** Mk 7,20-

23. Mennyire igazak a Jeremiás könyvében leírtak: „**9Csalárdabb a szív mindennél, javíthatatlan.**” Jer 17,9. Ebből a szívből jön elő minden. Ebben a szívben születik meg a kívánság, a vágy, fogan meg a bűn, ami aztán tisztátalanná tesz és beszennyezi az életünket. Ebben a szívben pedig sok minden van. Ezért mondja Jézus: „**45A jó ember szíve jó kincséből hozza elő a jót, a gonosz ember pedig a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.**” Lk 6,45. Addig, amíg Isten nem hajtott rajtunk végre „lelki szív-transzplantációt”, amíg nem jutottunk hitre, nem születtünk Isten Lelke által újjá, addig miért lenne más a szívünk és az életünk. Ezért mondja Ezékiel könyvében az Úr: „**26Új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek: eltávolítom testetekből a kőszívet, és hússzívet adok nektek.** **27Az én lelkemet adom belétek**” Ez 36,26-27a. Mivel minden ebben a szívben fogan meg, ezért bűnös állapotunkból következő a szívünk sem lesz más. Akinek az életében azonban Isten

vége hajt egy „lelki szív-transzplantációt”, annak új szíve, új élete lesz. Annak már nem lesz a szíve tisztátalan, amiről itt Jézus beszél, hanem új értelmet nyer az élete, megváltozik a gondolkodásmódja, az Igéhez való viszonya. Bűnlátása lesz, tud bűnöket megvallani, bocsánatot kérni, mert ez az új szív teljesen meg fog változni. Vajon kaptál-e már új szívet az Úrtól? El tudod-e mondani, hogy Isten hogyan adott neked teljesen új szívet, új életet. Mert ebbe nem lehet beleszületni, a hitet, az új szívet, életet nem lehet örökölni. Sok mindent tudsz örökölni, sok mindent hozol felmenőid génállományából, de a hitet, a Jézus Krisztus mellett való döntést, az új szívet, lelket, életet nem örökölheted, hanem azt a döntést mindenkinek egyénileg kell meghoznia. Mint ahogy nem vallhatom meg gyermekeim helyett a bűneiket, hanem azt nekik kell látni, nekik kell fájni, nekik kell rendezni, nekik kell bocsánatot kérni és nekik kell új szívet és új életet kérni az Úrtól. Azért, mert lelkész vagyok, nem lesznek mások a gyermekeim.

Talán másképpen szocializálódnak, de a szívük ugyan olyan lesz, mint az enyém. Az a bűnös természet, ahogy bennem is meg volt, bennük is meg van, s ahogy nekem is fel kellett ismernem, hogy Jézus Krisztus bűnbocsátó kegyelmére, a Szentlélek újjáteremtő munkájára van szükségem, úgy nekik is erre lesz szükségük. Új szívük, új életük pedig csak úgy lesz, ha kérik! „Lelki szív-transzplantációt” csak úgy kapnak, ha kérnek Jézus Krisztustól személyesen! S aki kérni, annak ígéretet adott, hogy adja! Személyválogatás nélkül! Adta nekem is, adhatja gyermekeimnek, neked is, a börtönben levő gyilkosnak, egy összetört házasságtörő paráznának, egy alkoholistának. Ő mindenkinek ad, aki kér! Aki őszintén, hátsó szándék és érdekek nélkül kéri.

Befejezésül egy történetet hadd meséljek el nektek, amely Sandu Sundar Singhről (1889. szeptember 3. – 1929), egy indiai származású, eredetileg szikh vallású emberről szól. Egy alkalommal egy épület nyitott ablaka alatt

ment el, ahol egy misszionárius éppen az evangéliumot hirdette. Ez a hindu vallású ember Isten Igéjét hallva hitre jutott, új szívet, új életet nyert Jézus Krisztusban. Elment az apjához, s bizonyosságot téve elmondta neki, hogy szeretne megkeresztelkedni és egy keresztyén gyülekezethez csatlakozni. Apja azt mondta neki, hogy „ne tedd, mert ki kell, hogy tagadjalak a családból és meg kell ölnöm téged!” A fia azonban megtette, mert szerette volna Jézus Krisztusnak szentelni az életét. Apja egy nap meghívta vacsorázni magához, s mérget tett az ételébe. A vacsora után, miután Sundar Singh hazafelé tartott rosszul lett, s az útszéli árokba zuhant. Napokig feküdt ott, de Isten megőrizte, nem halt meg. Többet nem ment haza, s ezután az eset után írta azt a csodálatos éneket, amelyet oly sokan ismernek és énekelnek gyülekezeteinkben: „Eldőlt a szívembe, követem Jézust.” Ennek a fiatalembernek Jézus Krisztus új szívet, új életet adott és megváltozott az egész élete. Beutazta Indiát és környékét. Az evangélium üzenetét hirdette hazáján kí-

vül Tibetben, Ceylonon, Burmában, Japánban, Kínában és Nepálban. Járt Palesztinában és két alkalommal Európában is. Ebben az időben az Indiából érkező keresztyén hittérítőket Tibetben, szisztematikus módon kivégezték. Az, hogy onnan rendszeresen haza tudott térni, önmagában csoda volt. Egyszer Lhászában egy mély kivégzőkútba dobták, aminek a vasfedelét lezárták. az egyetlen kulcs a Dalai láma övén volt. A karja eltört és mindenütt oszló hullák és csontok voltak körülötte. Egy idő múlva egy éjszaka egy kötelet engedett le valaki. Az ép kezével megfogta majd felhúzták. Amikor felért meg akarta köszönni, de nem volt ott senki. másnap reggel jelentették a lámának, hogy Sundar a főtéren prédikál. Erre ő éktelen haragra gerjedt és kerestette a kulcsot a tolvajjal együtt. Egyszer csak megtalálta az övén ahova tette. Ekkor a dühöt félelem váltotta fel, megkérték Sundart, hogy távozzon a városukból.” Egy ilyen megváltozott szívű, új életet nyert igehirdetőt Isten csodálatos módon tudott használni. Megtisztította szívét,

ajkát, egész életét, aztán használta őt sokak áldására. De ehhez arra volt szüksége, hogy azon a bizonyos „lelki szív-transzplantáción” átessen. Onnantól kezdve pedig eldőlt a szívében, hogy Jézust követi – hálából!

A farizeusokkal történt eseményben Jézus rendezi a hagyományok kérdését, rendezi az Isten szavának tekintélyét és leleplezi a szív tisztátalanságát. Erre a tisztátalanságra pedig egyetlen „gyógymód” van: Jézus Krisztus kereszthalála és bűnbocsánata! Gyere! Borulj le te is Jézus Krisztus lábai elé, hogy megtisztítson minden bűntől és annak minden következményeitől (I Jn 1,9)!

Ámen!